

Abakanowicz - tkanina od nowa

Magdalena Abakanowicz odcisnęła wyraźny ślad w światowej sztuce tkaniny dzięki prezentacji swoich przemyśleń, idei i osiągnięć na kilku edycjach legendarnego Biennale Tkaniny w Lozannie. Relacje były obustronne i przebiegały na różnych płaszczyznach. Pozwoliły skupić na artystce uwagę całego świata, a jednocześnie spowodowały, że jej wpływ na światową sztukę, przede wszystkim tkaniny, nabrał tak szerokiego i ogromnego znaczenia. Kontakty lozańskie, przyjaźnie Abakanowicz z Alice i Pierre'em Pauli, Marguerite i Pierre'em Magnenat, pozwalają po wielu latach odkrywać wspaniałe dzieła, które artystka przekazała swoim szwajcarskim przyjaciołom. Stanowią one obecnie część zbiorów Fundacji Toms Pauli, która zachowuje i bada bogatą spuściznę lozańskich Biennale. I nie były dotychczas prezentowane publiczności w Polsce. To czyni tę wystawę wyjątkową.

Obecna prezentacja - druga po wystawie "Metamorfizm I" - skupia się na dojrzałym okresie twórczości Magdaleny Abakanowicz w dziedzinie tkaniny artystycznej, kiedy jej starania o autonomię tego medium zyskały uznanie na świecie. Dzięki nim we wnętrzach uznanych galerii i muzeów na świecie pokazywano prace, które zrywały z płaszczyznowością formy tkackiej czy wręcz stworzyły nowy gatunek w pełni trójwymiarowych rzeźb miękkich. Abakanowicz była prekursorką tych działań i z nimi jest przede wszystkim kojarzona. W tym kontekście jako eksperyment należy traktować powrót do tradycyjnych metod pracy, jaką było projektowanie na kartonie i przekazanie realizacji wykwalifikowanym rzemieślnikom. Taka postawa była odległa polskiej szkole tkaniny, jednak została przez Abakanowicz wypróbowana. Efektem są dwa wyjątkowe dzieła: karton autorstwa artystki i zrealizowana w legendarnym Aubusson na jego podstawie tkanina.

Abakanowicz znana jest ze swoich wielkoformatowych dzieł, dlatego na wystawie nie mogło ich zabraknąć. Są więc Abakany z Lozanny, ale też „Kompozycja monumentalna”, praca wypożyczona z Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, która pokazuje, jak doskonale artystka potrafiła swoją sztuką dominować w przestrzeni. Ta instalacja z lat 1973-75 ma rozmach i siłę organicznych form, stanowi komentarz dla realizacji przeznaczonych do wnętrz prywatnych i galerii.

Zapowiedzią zmian w języku formalnym są prace z cyklu „Landscape” i „Embrologia”. Dopełniają one portretu Magdaleny Abakanowicz jako artystki wszechstronnej i otwartej, wciąż poszukującej nowych form wyrazu. Niemniej zamykają już etap zdobywania dla sztuki tkaniny nowych obszarów. To w okresie, który wyznacza ramy czasowe dla obu odsłon wystawy „Metamorfizm” (lata 60. i 70. XX w.), Magdalena Abakanowicz wpłynęła tak znacząco na zmianę podstaw funkcjonowania medium tkaniny.

Prace pochodzą z: Toms Pauli Foundation, kolekcji Jana Kosmowskiego, Le Musée de la Tapisserie d'Aubusson, Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.